

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
Kingdom of Cambodia
Nation Religion King
Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

Trial Chamber
Chambre de première instance

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩ កញ្ញា ២០០៧/អវតក/អជសដ
Case File/Dossier No. 002/19-09-2007-ECCC/TC

ចំពោះមុខ: ចៅក្រម និង ណូន ជាប្រធាន

ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE

ចៅក្រម យ៉ា សុខន

ចៅក្រម Claudia FENZ

ចៅក្រម យូរ ឌុនណា

កាលបរិច្ឆេទ: ថ្ងៃទី ១៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤

ភាសាដើម: ខ្មែរ/អង់គ្លេស/បារាំង

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ: សាធារណៈ

ឯកសារដើម

ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL

ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/date de reception):

19 / 12 / 2014

ម៉ោង (Time/Heure): 14:40

មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង / Case File Officer/L'agent chargé

SANN RADA

**ដីកាបញ្ជូនការប្រព្រឹត្តិរបស់មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន
ទៅអង្គតុលាការសមត្ថកិច្ច**

សហព្រះរាជអាជ្ញា

ជាលាង
Nicholas KOUMJIAN

ជនជាប់ចោទ

នួន ជា
ខៀវ សំផន

សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ពេជ អង្គ
Marie GUIRAUD

មេធាវីជនជាប់ចោទ

សុន អុណ
Victor KOPPE
គង់ សំអុន
Arthur VERCKEN
Anta GUISSÉ

១. សេចក្តីផ្តើម និង ប្រវត្តិវិវឌ្ឍន៍

១. អង្គជំនុំជម្រះបានប្រឈមជាមួយនឹងទង្វើនានារបស់មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ដែលនាំឱ្យមានការពន្យារកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២។

២. នៅថ្ងៃទី ១៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤ អង្គជំនុំជម្រះបានកំណត់កាលបរិច្ឆេទសម្រាប់សវនាការដេញដោលលើភស្តុតាងក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ដែលចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤។ ក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីជួយសម្រួលដល់ជនជាប់ចោទ អង្គជំនុំជម្រះបានកំណត់កាលបរិច្ឆេទចាប់ផ្តើមសវនាការដេញដោលលើភស្តុតាង ក្រោយពីកាលបរិច្ឆេទចុងក្រោយថ្ងៃទី ២៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤ (ដោយទទួលបានការពន្យារពេល) នៃការដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងលើបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១។ ដោយពិចារណាបន្ថែមទៅលើការខិតខំរបស់ភាគី ក្នុងការធ្វើសេចក្តីព្រាងសារណាលើបណ្តឹងសាទុក្ខរៀងៗខ្លួននោះ អង្គជំនុំជម្រះបានកាត់បន្ថយចំនួនថ្ងៃធ្វើសវនាការ មកត្រឹម ៣ ថ្ងៃ ក្នុង ១ សប្តាហ៍ ដែលរយៈពេលនៃការធ្វើសវនាការសរុបមានចំនួន ២៥ ថ្ងៃ គិតចាប់ពី ខែ តុលា ដល់ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤^១។ កាលពីថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានប្រកាសបើកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសវនាការលើអង្គសេចក្តីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២។ បន្ទាប់ពីសហព្រះរាជអាជ្ញាបានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានចោទប្រកាន់រួចហើយ មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន បានចង្អុលបង្ហាញថា ពួកគេមិនចង់ចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ទេ រហូតទាល់តែពួកគេ បានដាក់សារណាលើបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ រួចរាល់សិន ដោយសារពួកគេពុំមានធនធានគ្រប់គ្រាន់^២។ បន្ទាប់មកមេធាវីការពារក្តីបានដើរចេញពីបន្ទប់សវនាការ រួចហើយអង្គជំនុំជម្រះក៏បានប្រកាសផ្អាកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។

៣. នៅថ្ងៃទី ២១ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានរៀបចំកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការ (TMM) ដើម្បីពិភាក្សា ក្នុងចំណោមនោះ ពីមូលហេតុមួយចំនួនដែលមេធាវីការពារក្តីបានលើកឡើង ដើម្បីធ្វើយុត្តិកម្មចំពោះការប្រព្រឹត្តិរបស់ខ្លួន។ ទោះបីជាពួកគេ យកបញ្ហាភ្លេងធនធានមកធ្វើជាមូលដ្ឋានគតិយុត្តិ

¹ សូមមើល ដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទសម្រាប់សវនាការលើអង្គសេចក្តីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ឯកសារ E316 ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤ (“ដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទសវនាការ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ២០១៤”)។ កាលបរិច្ឆេទសវនាការក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ឆ្នាំ ២០១៤ ឯកសារ E316.1 ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤ (“ដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទសវនាការដែលបានចេញក្នុងខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤”)។

² ប្រតិចារឹក ថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ ទំព័រ ៨៣, ៨៥ ដល់ ៨៧ (ភាសាអង់គ្លេស)។

ដើម្បីគាំទ្រការប្រព្រឹត្តិរបស់ខ្លួនក៏ដោយ ក៏មេធាវីជាតិ និងអន្តរជាតិការពារក្តី ខៀវ សំផន មិនបានចូលរួម ក្នុងកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការនោះដែរ ដែលជាការរំលោភបំពានទៅលើដីកាបង្គាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះ។

៤. នៅថ្ងៃទី ២៤ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងយល់ឃើញថា ការខកខានរបស់ មេធាវីការពារក្តីក្នុងការចូលរួមកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការ កាលពីថ្ងៃទី ២១ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ គឺជាកំហុស វិជ្ជាជីវៈ និងបានធ្វើការព្រមានដល់មេធាវីការពារក្តី អនុលោមតាមវិធាន ៣៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ ដើម្បីផ្តល់ ឱកាសបន្ថែមទៀតដល់មេធាវីការពារក្តី ក្នុងការពន្យល់ពីអំណះអំណាងរបស់ខ្លួនទាក់ទងនឹងបញ្ហាធនធាន មិនគ្រប់គ្រាន់នោះ អង្គជំនុំជម្រះបានកំណត់កាលបរិច្ឆេទកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការនៅថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ និងបានបង្គាប់ឱ្យមេធាវីការពារក្តីមានវត្តមាន^៣។ មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន បានចូលរួមក្នុង កិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការនៅថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា និងបានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានក្នុងចំណោមនោះ ពីមូលហេតុ នៃការប្រព្រឹត្តិរបស់ខ្លួនពីពេលមុន និងការអះអាងពីការដែលខ្លួន មិនមានបំណងក្នុងការចូលរួមសវនាការ លើអង្គសេចក្តីនាពេលខាងមុខក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ទេ។

៥. នៅថ្ងៃទី ៣១ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ អង្គជំនុំជម្រះបានបដិសេធសេចក្តីសន្និដ្ឋានទាំងនេះ និងបាន បង្គាប់ឱ្យភាគីទាំងអស់មានវត្តមាននៅក្នុងសវនាការលើអង្គសេចក្តីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ដែលចាប់ផ្តើមពី ថ្ងៃទី ១៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤។ អង្គជំនុំជម្រះបានជូនដំណឹងបន្ថែមទៀតដល់មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ថា អង្គជំនុំជម្រះនឹងចាត់វិធានការម៉ឺងម៉ាត់ ប្រសិនបើពួកគេនៅតែមិនអនុវត្តតាមដីកាបង្គាប់ឱ្យមានវត្តមាន ក្នុងសវនាការនោះទេ^៤។ ថ្វីត្បិតតែយ៉ាងនេះក្តី ដើម្បីជួយសម្រួលបន្ថែមទៀតដល់ ខៀវ សំផន និងមេធាវី ការពារក្តីរបស់គាត់ និងដោយពិចារណាដល់សិទ្ធិរបស់ភាគីផ្សេងទៀតក្នុងការទទួលបានកិច្ចដំណើរការ នីតិវិធីឆាប់រហ័សនោះ អង្គជំនុំជម្រះបានកាត់បន្ថយចំនួនថ្ងៃធ្វើសវនាការបន្ថែមទៀត មកត្រឹម ពីរថ្ងៃ ក្នុង មួយសប្តាហ៍^៥ ដែលចំនួនថ្ងៃធ្វើ សវនាការសរុបនៅសល់តែចំនួន ១០ ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ រហូតដល់ដំណាច់ឆ្នាំ ២០១៤។

³ អនុស្សរណៈអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមានចំណងជើងថា “ការព្រមានមេធាវីការពារក្តី នួន ជា និង ខៀវ សំផន” ឯកសារ E320 ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ (“ការព្រមានរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង”) កថាខណ្ឌ៦,៨។

⁴ អនុស្សរណៈអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមានចំណងជើងថា “សេចក្តីសម្រេចបន្ទាប់ពីកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការកាលពីថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤” ឯកសារ E320/1 ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ (“សេចក្តីសម្រេចបន្ទាប់ពីកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការ កាលពីថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤”)។

⁵ សូមមើល ដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទសម្រាប់សវនាការដេញដោលលើភស្តុតាង ឯកសារ E322 ចុះថ្ងៃទី ៣ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ (“ដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទសវនាការខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤”)។

៦. មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន មិនមានវត្តមាននៅក្នុងសវនាការនៅថ្ងៃទី ១៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ ដែលបានកំណត់នោះទេ ដែលការណ៍នេះគឺជាការរំលោភបំពានដោយផ្ទាល់ទៅលើដីកាបង្គាប់របស់អង្គជំនុំ- ជម្រះ។ ជនជាប់ចោទ ខៀវ សំផន ដែលមានវត្តមាននៅក្នុងសវនាការ បានបញ្ជាក់ថា មេធាវីការពារក្តីអន្តរជាតិ របស់គាត់ស្ថិតនៅទីក្រុងប៉ារីស ហើយគាត់បានណែនាំឱ្យមេធាវីការពារក្តីរបស់គាត់ផ្ដោតការយកចិត្តទុក ដាក់ទៅលើការព្រាងសារណាលើបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងទៅនឹងសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ និងមិន ឱ្យមានវត្តមាននៅក្នុងសវនាការលើអង្គសេចក្តីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ទេ។ គាត់បានអះអាងបន្ថែមទៀត ថា ទាំងរូបគាត់ និងមេធាវីការពារក្តីរបស់គាត់មិនមានធនធានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីធ្វើការលើបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុង សំណុំរឿង ០០២/០១ និងចូលរួម ក្នុងសវនាការសំណុំរឿង ០០២/០២ ក្នុងពេលតែមួយបាននោះទេ^៦។

៧. អង្គជំនុំជម្រះបានជូនដំណឹងដល់ ខៀវ សំផន បន្ថែមទៀតថា អង្គជំនុំជម្រះអាចនឹងចាត់តាំងមេធាវី ដែលតែងតាំងដោយតុលាការ ប្រសិនបើក្នុងពេលនេះ ឬពេលណាមួយនាពេលអនាគត គាត់ណែនាំមេធាវី របស់ខ្លួនមិនឱ្យចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ នោះ^៧។ បន្ទាប់មកអង្គជំនុំជម្រះ បានបង្គាប់ឱ្យជនជាប់ចោទ ជូនដំណឹងមកអង្គជំនុំជម្រះវិញត្រឹមថ្ងៃបន្ទាប់ ថា តើគាត់ដកការណែនាំ មិនឱ្យ មេធាវីរបស់ខ្លួនចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ដែរ ឬយ៉ាងណា។ ជាចុងក្រោយ អង្គជំនុំជម្រះបានកត់សម្គាល់ថា កំហុសវិជ្ជាជីវៈរបស់មេធាវីនឹងត្រូវលើកឡើងនៅក្នុងដីកាបង្គាប់មួយ ដោយឡែក។ កាលពីថ្ងៃទី ១៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ ជនជាប់ចោទបានជូនដំណឹងមកអង្គជំនុំជម្រះថា ការ ណែនាំរបស់គាត់ចំពោះមេធាវីរបស់ខ្លួនមិនមានការប្រែប្រួលទេ^៨។

៨. ហេតុដូច្នោះ នៅថ្ងៃទី ២១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ អង្គជំនុំជម្រះបានតែងតាំងជាថ្មីចំពោះមេធាវី ការពារក្តី ខៀវ សំផន ក្នុងនាមជាមេធាវីដែលតែងតាំងដោយតុលាការ។ ការចាត់តាំងមេធាវីជាថ្មីនេះតម្រូវ ថា មេធាវីការពារក្តីចូលរួមយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ រួមទាំងការចូលរួមក្នុងសវនា- ការទាំងអស់ផងដែរ។ ប្រសិនបើការណែនាំរបស់ ខៀវ សំផន នាំឱ្យ ឬមានបំណងនាំឱ្យមានការរាំងស្ទះ ដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ឬផ្ទុយទៅនឹងផលប្រយោជន៍យុត្តិធម៌ មេធាវីមានកាតព្វកិច្ចមិនធ្វើតាមការណែនាំ

^៦ ប្រតិចារិក ថ្ងៃទី ១៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ ទំព័រ ៥, ៨-៩ (ភាសាអង់គ្លេស)។
^៧ ប្រតិចារិក ថ្ងៃទី ១៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ (ព្រាង) ទំព័រ ១០ ដល់ ១២, ១៤-១៥ (ភាសាអង់គ្លេស)។
^៨ របាយការណ៍របស់អង្គការគាំពារការពារក្តីស្តីពីការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយ ខៀវ សំផន ឯកសារ E320/1/2 ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ កថាខណ្ឌ ២។

នោះទេ។ អង្គជំនុំជម្រះបានបង្គាប់បន្ថែមទៀតដល់មេធាវីចាត់តាំងដោយតុលាការ ឱ្យមានវត្តមាននៅក្នុងសវនាការលើអង្គសេចក្តីដែលបានកំណត់នៅថ្ងៃទី ២៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤។

៥. នៅថ្ងៃទី ២៣ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន បានជូនដំណឹងមកអង្គជំនុំជម្រះតាមរយៈលិខិតថា ពួកគេនឹងមិនទទួលយកការតែងតាំងជាមេធាវីដែលចាត់តាំងដោយតុលាការនោះទេ ដោយសារប្រការនេះនឹងរំលោភបំពានដល់ឯករាជ្យរបស់ពួកគេ កែប្រែដោយមិនត្រឹមត្រូវលើកិច្ចសន្យាការងារដែលពួកគេបានចុះហត្ថលេខាជាមួយអង្គការសហប្រជាជាតិរួចហើយ និងបង្ខំឱ្យពួកគេរំលោភបំពានដល់កាតព្វកិច្ច និងក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន ដោយប្រព្រឹត្តផ្ទុយនឹងផលប្រយោជន៍របស់កូនក្តីខ្លួន។ ពួកគេបានផ្ញើសេចក្តីថា ពួកគេនឹងមិនចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទេ រហូតទាល់តែពួកគេបានដាក់សារណាលើបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ ដែលផុតកំណត់ត្រឹមថ្ងៃទី ២៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ រួចរាល់សិន ដោយអះអាងថា នេះជាការចាំបាច់ ដើម្បីរក្សាយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពនូវសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការទទួលបាននូវពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការរៀបចំការការពារក្តីរបស់ខ្លួន^{១០}។ ដូចដែលបានជម្រាបតាមរយៈលិខិតនេះ មេធាវីដែលចាត់តាំងដោយតុលាការមិនមានវត្តមាននៅក្នុងសវនាការនៅថ្ងៃទី ២៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ នោះទេ។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានកត់សម្គាល់ថា អង្គជំនុំជម្រះនឹងពិចារណាបញ្ជូនកំហុសវិជ្ជាជីវៈរបស់មេធាវីការពារក្តីទៅអង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច អនុលោមតាមវិធាន ៣៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង^{១១}។ ដោយផ្អែកលើលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៅក្នុងច្បាប់នៃប្រទេសកម្ពុជាថា ជនជាប់ចោទត្រូវតំណាងដោយមេធាវី^{១២} និងដោយសារតែមិនអាចរកបានមេធាវី ដែលយល់ដឹងច្បាស់លាស់ពីសំណុំរឿងនេះ អង្គជំនុំជម្រះមិនមានជម្រើសណាផ្សេងក្រៅពីផ្អាកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរហូតដល់ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៥ ឡើយ។

១០. នៅថ្ងៃទី ៥ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ២០១៤ អង្គជំនុំជម្រះបានកត់សម្គាល់ថា ការខាតបង់រយៈពេលនៃដំណើរការសវនាការជំនុំជម្រះជាង ២ ខែ គឺជាពេលវេលាដ៏ច្រើន ក្នុងរឿងក្តីមួយដែល ជនជាប់ចោទ សាក្សី ជនរងគ្រោះ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សុទ្ធតែមានវ័យកាន់តែចាស់ ហើយការពន្យារពេលណាមួយអាចនឹងនាំឱ្យ

^៩ សេចក្តីសម្រេចស្តីពីការតែងតាំងមេធាវីដែលចាត់តាំងដោយតុលាការសម្រាប់ ខៀវ សំផន ឯកសារ E320/2 ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ (“សេចក្តីសម្រេចស្តីពីមេធាវីដែលចាត់តាំងដោយតុលាការ”) កថាខណ្ឌ ១៨។

^{១០} លិខិតជូនទៅអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ឯកសារ E320/2/1 ចុះថ្ងៃទី ២៣ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ (“លិខិតពីមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន”)។ សូមមើលផងដែរគោលជំហររបស់លោក ខៀវ សំផន បន្ទាប់ពីសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង E320/1 ឯកសារ E320/1/1 ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ (“គោលជំហររបស់ ខៀវ សំផន”)។

^{១១} ប្រតិចារិកសវនាការថ្ងៃទី ២៤ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤

^{១២} ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មាត្រា ៣០១ (“ជំនួយពីមេធាវីត្រូវតែមានដាច់ខាត នៅក្នុងករណីដូចតទៅ៖ ១-ករណីបទឧក្រិដ្ឋ ...”)។

ពួកគេមិនអាចចូលរួមក្នុងការជំនុំជម្រះបាន។ ដើម្បីចៀសវាងមិនឱ្យស្ថានភាពដដែលនេះកើតមាននាពេល
អនាគតទៀត អង្គជំនុំជម្រះបានបង្គាប់ឱ្យចាត់តាំងមេធាវីអន្តរជាតិមួយរូប និងមេធាវីជាតិមួយរូប ជា
មេធាវីប្រចាំការចាត់តាំងដោយតុលាការ សម្រាប់ ខៀវ សំផន¹³។

២. ច្បាប់ជាធរមាន

១១. មាត្រា ២១(៣) នៃកិច្ចព្រមព្រៀងបង្កើត អ.វ.ត.ក ចែងថា៖

មេធាវីណាដែលមានសញ្ជាតិខ្មែរ ឬ មិនមែនខ្មែរ ដែលត្រូវជួលឬចាត់តាំងឱ្យធ្វើការជា
មួយជនសង្ស័យ ឬ ជនជាប់ចោទ ក្នុងការការពារកូនក្តីរបស់ខ្លួន ត្រូវអនុវត្តតាមកិច្ចព្រម
ព្រៀងនេះ ច្បាប់កម្ពុជាស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី បទដ្ឋាន និងក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈច្បាប់
ដែលគេទទួលស្គាល់។

១២. វិធាន ៣៥ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា៖

១. អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញអាចដាក់ទណ្ឌកម្ម ឬបញ្ជូនទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនូវជន
ណាម្នាក់ដែលជ្រៀតជ្រែកដោយចេតនាពិតប្រាកដ ក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលរបស់អង្គជំនុំ
ជម្រះ រួមទាំងបុគ្គលដែលមានចែងដូចខាងក្រោម៖

[...]

ខ-ដោយគ្មានមូលហេតុសមស្រប បុគ្គលដែលមិនគោរពតាមសេចក្តីបង្គាប់ឱ្យចូល
រួមក្នុងដំណើរការជម្រះក្តី ឬមិនផ្តល់ឯកសារ ឬភស្តុតាងផ្សេងទៀតឱ្យសហចៅ
ក្រមស៊ើបអង្កេត ឬអង្គជំនុំជម្រះ។

[...]

៥. ប្រសិនបើរកឃើញថា មេធាវីណាម្នាក់បានប្រព្រឹត្តអំពើណាមួយដូចមានចែងក្នុង
អនុវិធាន ១ ខាងលើ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬអង្គជំនុំជម្រះដែលរកឃើញ
កំហុសនោះ អាចកំណត់ថាការប្រព្រឹត្តអំពើនេះគឺជាកំហុសវិជ្ជាជីវៈរបស់មេធាវី
ដូចមានចែងក្នុងវិធាន ៣៨។

¹³ សេចក្តីសម្រេចស្តីពីការតែងតាំងមេធាវីប្រចាំការដោយតុលាការសម្រាប់ ខៀវ សំផន ឯកសារ E321/2 ចុះថ្ងៃទី ៥ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ
២០១៤។

១៣. វិធាន ៣៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា៖

- ១. សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬអង្គជំនុំជម្រះ ក្រោយពេលព្រមាន អាចដាក់ទណ្ឌកម្ម ឬបដិសេធក្នុងការចូលរួមសវនាការចំពោះមេធាវីណាមួយ ប្រសិនបើយល់ឃើញថា ការប្រព្រឹត្តិរបស់មេធាវីរូបនោះ ជាការប្រមាថមើលងាយ រាំងស្ទះដល់កិច្ចដំណើរ ការនីតិវិធី រំលោភទៅលើរឿងក្តី ឬ ផ្ទុយទៅនឹងមាត្រា ២១-៣ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង។
- ២. សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬអង្គជំនុំជម្រះអាចបញ្ជូនករណីកំហុសវិជ្ជាជីវៈនេះទៅ អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច។

១៤. អង្គបុរេជំនុំជម្រះនៃ អ.វ.ត.ក ធ្លាប់បានសម្រេចថា “វិធាន ៣៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង មានអត្ថន័យដែល ធានាថា កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីមិនត្រូវបានរាំងស្ទះដោយឥរិយាបថប្រមាថមើលងាយ និង/ឬ បង្អាក់ ឬ ដោយការប្រព្រឹត្តិណាមួយ ដែលចាត់ទុកថាជាការរំលោភបំពានលើនីតិវិធី ពីព្រោះការប្រព្រឹត្តិនោះ អាចនាំ ឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដល់ការគ្រប់គ្រងភាពយុត្តិធម៌”¹⁴។ វិធាន ៣៥(៥) និង វិធាន ៣៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងមាន គោលបំណងក្នុងការបញ្ជៀសនូវការរាំងស្ទះ ឬការពន្យារពេលដែលមិនចាំបាច់ ដែលបណ្តាលមកពីមេធាវី រួមទាំងមេធាវីការពារក្តីជនជាប់ចោទផងដែរ¹⁵។ នៅក្នុងឧទាហរណ៍ជាក់លាក់ពីរ ក្នុងសំណុំរឿង ០០២ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានសម្រេចថា ករណីដែលអតីតមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន បដិសេធមិនមានវត្តមាន នៅក្នុងសវនាការដែលត្រូវបានកំណត់កាលបរិច្ឆេទនោះ ចាត់ទុកថាជាការរំលោភបំពានទៅលើនីតិវិធី និងជាការរាំងស្ទះដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទៅតាមអត្ថន័យនៃវិធាន ៣៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង¹⁶។ សេចក្តី សម្រេចទាំងពីរនេះស្របទៅនឹងទម្លាប់អនុវត្តរបស់តុលាការអន្តរជាតិនានា ដែលបានរកឃើញថា ការខក

¹⁴ ការព្រមានចំពោះសហមេធាវីអន្តរជាតិ (អបជ) ឯកសារ C26/5/22 ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៩ កថាខណ្ឌ ២៥។
¹⁵ សូមមើលផងដែរ វិធាន ៨៥ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង (“ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវដឹកនាំកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី និងជួយ សម្រួលដល់ការធ្វើអន្តរាគមន៍របស់ចៅក្រមផ្សេងទៀត។ ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវធានាដល់ការអនុវត្តសិទ្ធិការពារ ខ្លួនឱ្យប្រព្រឹត្តទៅបានដោយសេរី។ ដោយមានការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយចៅក្រមផ្សេងទៀត ប្រធានសវនាការអាចបដិសេធនូវ រាល់នីតិវិធីដែលនាំឱ្យមានការពន្យារពេលដល់ការជំនុំជម្រះ និងដែលមិនអាចនាំទៅដល់ការស្វែងរកការពិត”)។
¹⁶ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំពន្យារពេលសវនាការលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដីកាឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ឯកសារ C26/1/ 25 ចុះថ្ងៃទី ២៣ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៨ កថាខណ្ឌ ១៥។ ការព្រមានចំពោះសហមេធាវីអន្តរជាតិ (អបជ) ឯកសារ C26/5/22 ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៩ កថាខណ្ឌ ៣១។

ខានរបស់មេធាវីការពារក្តីមិនបានចូលរួមក្នុងសវនាការដែលត្រូវបានកំណត់កាលបរិច្ឆេទ អាចនាំឱ្យមាន ការដាក់ទណ្ឌកម្មបាន¹⁷។

១៥. ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដូចនឹងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក និងបទប្បញ្ញត្តិ នានានៅក្នុងច្បាប់នៃប្រទេសបារាំងដែរ ប្រមើលមើលបន្ថែមទៀតពីលទ្ធភាពនៃការដាក់ទណ្ឌកម្មប្រឆាំងនឹង មេធាវីដែលរំលោភបំពានលើកាតព្វកិច្ចក្រុមសីលធម៌ ឬ វិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន¹⁸។ ក្រុមសីលធម៌មេធាវីនៃ គណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចែងក្នុងចំណោមនោះថា មេធាវីត្រូវអនុវត្តតាមវិធាននីតិវិធី និង បទបញ្ជារបស់តុលាការ និងមិនត្រូវបង្កឱ្យមានការពន្យារនីតិវិធីតុលាការណាមួយ ដោយការធ្វេសប្រហែស ឬមូលហេតុមិនសមហេតុផលដែលអាចប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍យុត្តិធម៌នោះឡើយ¹⁹។ ការប្រព្រឹត្តិ ខុសវិជ្ជាជីវៈដោយមេធាវីដែលបានចុះបញ្ជីនៅគណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (BAKC) អាចនឹង ត្រូវទទួលការដាក់ទណ្ឌកម្មពីក្រុមប្រឹក្សាគណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា²⁰។ បន្ថែមពីលើនេះទៀត ក្នុងករណីដែលការប្រព្រឹត្តិខុសពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនៅ អ.វ.ត.ក បញ្ហាវិន័យអាចនឹងត្រូវដោះ

¹⁷ រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Nahimana សាលដីកាលើបណ្តឹងសាទុក្ខ សំណុំរឿងលេខ ICTR-96-11-A ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៧ កថាខណ្ឌ ១៣៩ (ភាសាអង់គ្លេស)។ រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Musema សេចក្តីសម្រេចដកមេធាវីដែល ត្រូវបានតែងតាំងចេញ និងអនុញ្ញាតឱ្យរដ្ឋអាជ្ញាកំណត់ជាបណ្តោះអាសន្ននូវព័ត៌មានរបស់សាក្សីខ្លួន សំណុំរឿងលេខ ICTR-96- 13-I ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៩៧ កថាខណ្ឌ ៨ (ភាសាអង់គ្លេស)។

¹⁸ ច្បាប់ស្តីពីគណៈមេធាវីកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី ២៣ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ១៩៩៥ មាត្រា ៥៩ (“ត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មជាបទវិន័យ ចំពោះ មេធាវីណាដែលប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងវិធាននៃវិជ្ជាជីវៈ ឬប្រព្រឹត្តអំពើណាមួយដែលប៉ះពាល់ដល់សីលធម៌ ឬកិត្តិយសមេធាវី ទោះបី ប្រព្រឹត្តក្រៅពីការប្រកបវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួនក៏ដោយ”)។ ចំពោះច្បាប់បារាំង សូមមើលមាត្រា ១.៣ និង ១.៤ នៃ *Règlement Intérieur National de la profession d'avocat : Les principes essentiels de la profession guident le comportement de l'avocat en toutes circonstances. L'avocat exerce ses fonctions avec dignité, conscience, indépendance, probité et humanité, dans le respect des termes de son serment. Il respecte en outre, dans cet exercice, les principes d'honneur, de loyauté, de désintéressement, de confraternité, de délicatesse, de modération et de courtoisie. Il fait preuve, à l'égard de ses clients, de compétence, de dévouement, de diligence et de prudence. La méconnaissance d'un seul de ces principes, règles et devoirs, constitue [...] une faute pouvant entraîner une sanction disciplinaire*។

¹⁹ ក្រុមសីលធម៌មេធាវី នៃគណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (“ក្រុមសីលធម៌គណៈមេធាវីកម្ពុជា”) មាត្រា ៣៧, ៣៩។

²⁰ ច្បាប់ស្តីពីគណៈមេធាវីកម្ពុជា មាត្រា ១៩ (“ក្រុមប្រឹក្សាគណៈមេធាវីពិនិត្យដោះស្រាយគ្រប់បញ្ហា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តន៍ វិជ្ជាជីវៈមេធាវី។ ក្រុមប្រឹក្សាគណៈមេធាវីធានាការបំពេញភារកិច្ចនិងការពារសិទ្ធិរបស់មេធាវី។ ក្រុមប្រឹក្សាគណៈមេធាវីមាន ភារកិច្ចអាទិ៍ដូចតទៅ៖ ធានាការគោរពវិន័យ និងការដាក់វិន័យ ...”)។ សូមមើលផងដែរ លិខិតពីគណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណា ចក្រកម្ពុជាទាក់ទងនឹងការដាក់ទណ្ឌកម្មមេធាវីដែលប្រព្រឹត្តកំហុសវិជ្ជាជីវៈ ឯកសារ E320/3 ថ្ងៃទី ៣ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ (ចុះថ្ងៃ ទី ២៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤)។

ស្រាយដោយ អ.វ.ត.ក និង/ឬ អាចបញ្ជូនទៅគណៈមេធាវីកម្ពុជា និង/ឬ គណៈមេធាវីនៃប្រទេសណាមួយដែលមេធាវីបរទេសនោះបានចុះបញ្ជី។

៣. សំណងហេតុ

១៦. អង្គជំនុំជម្រះសន្តិដ្ឋានថា ការប្រព្រឹត្តិរបស់មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ដែលក្នុងនោះមាន លោកមេធាវី គង់ សំអុន មេធាវី Arthur VERCKEN និង មេធាវី Anta GUISSÉ ដែលរំលោភបំពានលើដីការរបស់តុលាការដែលបង្គាប់ឱ្យចូលរួម និងជួយកូនក្តីរបស់ខ្លួននៅក្នុងសវនាការដែលបានកំណត់កាលបរិច្ឆេទគឺជាការធ្វើឱ្យរាំងស្ទះដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ និងដោយមានចេតនា។ អង្គជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ថា មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ធ្លាប់ត្រូវបានព្រមានពីពេលមុនរួចមកហើយដោយអង្គជំនុំជម្រះអនុលោមតាមវិធាន ៣៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ហើយនៅតែបន្តការប្រព្រឹត្តិបែបនេះទៀត²¹ ដោយបដិសេធមិនព្រមចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសវនាការកាលពីថ្ងៃទី ១៧ ខែ វិច្ឆិកា និង ថ្ងៃទី ២៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤²²។ ដោយសារតែការប្រព្រឹត្តិរបស់មេធាវីការពារក្តីចាប់ពីថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ មក មិនវេលាសវនាការចំនួន ២៥ ថ្ងៃ ក្នុងរយៈពេល ១០ សប្តាហ៍ត្រូវបានលុបចោល²³។ ចំណុចនេះជាបញ្ហាសំខាន់ ដោយពិចារណាដល់វ័យរបស់សាក្សី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និង ជនជាប់ចោទ ក្នុងរឿងក្តីនេះ ហើយដោយសារជាការចាំបាច់ដែល អ.វ.ត.ក ត្រូវប្រើប្រាស់ពេលវេលាដែលមាន ដើម្បីធានាឱ្យមានសេចក្តីសម្រេចជាស្ថាពរទៅលើបទចោទដែលនៅសេសសល់ឱ្យបានឆាប់តាមតែអាចធ្វើទៅបាន²⁴។ ដូចដែលអង្គជំនុំជម្រះធ្លាប់បានកត់សម្គាល់រួចមកហើយថា ការប្រព្រឹត្តិរបស់មេធាវីការពារក្តីបានធ្វើឱ្យមានការលំបាក

²¹ ការព្រមានរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។
²² ប្រតិចារិក ថ្ងៃទី ១៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ ទំព័រ ២ (ភាសាអង់គ្លេស)។ ប្រតិចារិក ថ្ងៃទី ២៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ ទំព័រ ១ (ភាសាអង់គ្លេស)។
²³ សូមមើល ដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទសម្រាប់សវនាការ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤។ កាលបរិច្ឆេទសវនាការដែលបានចេញក្នុង ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤។
²⁴ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងស្តីពីវិសាលភាពនៃសំណុំរឿងលេខ ០០២/០១ (អជតក) ឯកសារ E163/5/1/13 ចុះថ្ងៃទី ៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ (“សេចក្តីសម្រេចរបស់ អ.ជ.ត.ក លើវិសាលភាពសំណុំរឿង០០២/០១”) កថាខណ្ឌ ៥១។ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមរបស់ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចលើកទីពីររបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងស្តីពីការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនៃសំណុំរឿង ០០២ (អជតក) ឯកសារ E284/4/8 ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៣ (“សេចក្តីសម្រេចលើកទី២ របស់ អ.ជ.ត.ក លើការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសំណុំរឿង០០២”) កថាខណ្ឌ ៧២។

ដល់សាក្សី និង ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ការរំខានដល់ភាគី និងការចំណាយជាច្រើនបន្ថែមទៀតសម្រាប់ អ.វ.ត.ក²⁵។

១៧. មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន អះអាងថា ពួកគេគ្រាន់តែពន្យារពេលរហូតដល់សារណាលើបណ្តឹង សាទុក្ខ ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ បានដាក់រួចរាល់ ដែលត្រូវនឹងថ្ងៃទី ២៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ ប៉ុណ្ណោះ²⁶។ នេះជាការពន្យារពេលយ៉ាងច្រើន ដោយពិចារណាថា ជាការចាំបាច់ដែល អ.វ.ត.ក ត្រូវប្រើប្រាស់ពេលវេលា ដែលមាន ដើម្បីសម្រេចជាស្ថាពរលើបទចោទដែលនៅសេសសល់ឱ្យបានឆាប់តាមតែអាចធ្វើទៅបាន²⁷។ ជាងនេះទៀត មិនមានមូលដ្ឋានគតិយុត្តិណាមួយសម្រាប់គាំទ្រដល់ទស្សនវិស័យដែលបានលើកឡើងដោយ មេធាវីការពារក្តី ដើម្បីធ្វើយុត្តិកម្មដល់ការប្រព្រឹត្តិរបស់ខ្លួននោះទេ ដែលក្នុងនោះមេធាវីការពារក្តីបានលើក ឡើងនូវអំណះអំណាងដូចជា មិនមានធនធានគ្រប់គ្រាន់ ខៀវ សំផន មិនអាចចូលរួមឱ្យបានពេញលេញក្នុង បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០១ និងភារកិច្ចរបស់មេធាវីការពារក្តីក្នុងការបង្ហាញ ភាពស្មោះត្រង់ចំពោះកូនក្តីរបស់ខ្លួន ដែលរារាំងមិនឱ្យពួកគេអាចធ្វើអ្វីផ្ទុយពីផលប្រយោជន៍របស់កូនក្តីបាន។ ដើម្បីបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ អង្គជំនុំជម្រះសូមលើកឡើងនូវអំណះអំណាងទាំងនេះដូចខាងក្រោម។

៣.១ ធនធានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់មេធាវីការពារក្តី

១៨. នៅក្នុងសារណាចុះថ្ងៃទី ០៣ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ និងក្នុងអំឡុងពេលសវនាការថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន បានលើកឡើងថា ធនធានដែលមាន គឺមិនគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ការការពារកូនក្តីរបស់ខ្លួនឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពនោះទេ ដោយសារត្រូវចូលរួមក្នុងសវនាការសំណុំរឿង ០០២/០២ ផង ហើយស្របពេលជាមួយគ្នានេះ ត្រូវរៀបចំបញ្ចប់សារណាលើបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹង សាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ ផង²⁸។ អាស្រ័យហេតុនេះ តាមការណែនាំរបស់ ខៀវ សំផន ពួកគេ

²⁵ សេចក្តីសម្រេចស្តីពីមេធាវីដែលចាត់តាំងដោយតុលាការ កថាខណ្ឌ ១៦។ ការចំណាយទាំងនេះទាក់ទងនឹងការពន្យារពេលកិច្ច ដំណើរការនីតិវិធីជិតបីខែ រួមទាំងការចំណាយរយៈពេលវែងដែលភ្ជាប់ជាមួយនឹងការតែងតាំងមេធាវីប្រចាំការ។

²⁶ ប្រតិចារិក ថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ ទំព័រ ២៤ ដល់ ២៥ (ភាសាអង់គ្លេស)។

²⁷ សេចក្តីសម្រេចរបស់ អ.ជ.ត.ក លើវិសាលភាពសំណុំរឿង០០២/០១ កថាខណ្ឌ ៥១។ សេចក្តីសម្រេចលើកទី២ របស់ អ.ជ.ត.ក លើការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសំណុំរឿង០០២ កថាខណ្ឌ ៧២, ៧៦។

²⁸ សំណើជាបន្ទាន់សុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ លើដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទសម្រាប់សវនាការលើអង្គសេចក្តីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/ ០២ ឯកសារ E314/5/1 ចុះថ្ងៃទី ៣ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ កថាខណ្ឌ ២, ៧ ដល់ ៩, ១៤។ ប្រតិចារិក ថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ ទំព័រ ៨១ ដល់ ៨៣, ៨៥ ដល់ ៨៦ (ភាសាអង់គ្លេស)។ សូមមើលផងដែរ ប្រតិចារិក ថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ ដីកាបង្គាប់ឱ្យដាក់ទណ្ឌកម្មប្រឆាំងមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន /សាធារណៈ/ថ្ងៃទី ១៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ ១០/២១

ជ្រើសរើសយកការរៀបចំសារណាលើបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ និងមិនចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ទេ។

១៩. របាយការណ៍មិនគាំទ្រដល់ទង្វើករណីរបស់មេធាវីការពារក្តីដែលថា ពួកគេមិនមានធនធានគ្រប់គ្រាន់នោះទេ។ អង្គជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ថា ការចំណាយសរុបសម្រាប់មេធាវីការពារក្តីមួយក្រុមនៅ អ.វ.ត.ក គឺប្រហែល ៦០០.០០០ ដុល្លារ ក្នុងមួយឆ្នាំ^{២៩}។ មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន បានទទួលប្រាក់កម្រៃពេញលេញក្នុងអំឡុងពេល ដប់ ខែ ខណៈដែលអង្គជំនុំជម្រះបានកំពុងរៀបចំសេចក្តីព្រាងសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ ហើយដែលក្នុងពេលនោះ មានពេលវេលាត្រឹមតែបួនថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ សម្រាប់ការរៀបចំសំណុំរឿង ០០២/០២^{៣០}។ មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ទទួលបានការជូនដំណឹងរួចហើយថា សំណុំរឿង ០០២/០២ នឹងចាប់ផ្តើមក្នុងពេលឆាប់ៗខាងមុខនេះ ហើយជាការពិត ភាគីផ្សេងៗទៀត ដែលស្ថិតនៅក្នុងកាលៈទេសៈស្រដៀងគ្នានេះដែរ បានត្រៀមរៀបចំខ្លួនរួចហើយ សម្រាប់ការចូលរួមក្នុងសវនាការសំណុំរឿង ០០២/០២ ដែលត្រូវចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤^{៣១}។

២០. មុនកាលបរិច្ឆេទនេះ មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន មិនបានជូនដំណឹងមកអង្គជំនុំជម្រះ នូវតម្រូវការធនធានបន្ថែមនោះទេ^{៣២}។ ក្រោយពេលដែលមេធាវីការពារក្តីលើកឡើងនូវបញ្ហាធនធានជាលើកដំបូង អង្គជំនុំជម្រះបានកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការដើម្បីពិភាក្សាពីបញ្ហានេះ^{៣៣}។ មេធាវី

ទំព័រ ១៧ (ភាសាអង់គ្លេស) (“ការធ្វើការលើរឿងក្តីទីពីរ [សំណុំរឿង ០០២/០២] មានសារៈសំខាន់តិចជាង។ អ្វីដែលមានសារៈសំខាន់បំផុតគឺ ការធ្វើការលើបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់”)។ លិខិតពីមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ទំព័រ ១។

^{២៩} ប្រតិចារិក ថ្ងៃទី ២១ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ ទំព័រ ២៥ (ភាសាអង់គ្លេស) (សាធារណៈ)។

^{៣០} ប្រតិចារិក ថ្ងៃទី ២១ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ ទំព័រ ១៤ (ភាសាអង់គ្លេស) (សាធារណៈ)។

^{៣១} អនុស្សរណៈអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមានចំណងជើងថា “ផែនការការងាររបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងសម្រាប់សំណុំរឿង ០០២/០២ និងការកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ឯកសារនាពេលខាងមុខ” ឯកសារ E301/5 ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៣។ សំណុំរឿង ០០២/០២ -- ផែនការការងាររបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (លំអិត) ឯកសារ E301/5.1 ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៣ (ដោយចង្អុលបង្ហាញពីជំហានចុងក្រោយមុននឹងសវនាការលើអង្គសេចក្តី គឺសវនាការបឋម)។ ដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទសវនាការបឋមបន្ថែម ឯកសារ E311 ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤។ សូមមើលផងដែរ ប្រតិចារិក ថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ ទំព័រ ៣៦ (ភាសាអង់គ្លេស) (មេធាវីការពារក្តី នួន ជា បានរៀបចំសម្រាប់សវនាការលើអង្គសេចក្តីនៅខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៤)។

^{៣២} មេធាវីបានជំទាស់ចំពោះការចាប់ផ្តើមដំណើរការសវនាការគឺជាបញ្ហាផ្លូវច្បាប់ រហូតដល់សាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ អាជ្ញាអស់ជំនុំ (res judicata) តែមិនបានលើកឡើងពីកង្វះខាតធនធានហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនធានមនុស្សទេ។

^{៣៣} សារអេឡិចត្រូនិកពីមន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងផ្ញើជូនភាគីនៃសំណុំរឿង ០០២ ឯកសារ E320.1 ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤។ មេធាវីបានលើកឡើងថា អង្គភាពគាំពារការពារក្តីមិនលើកទឹកចិត្តឲ្យពួកគេដាក់សំណើសុំដីកាបង្គាប់ឲ្យដាក់ទណ្ឌកម្មប្រឆាំងមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន /សាធារណៈ/ថ្ងៃទី ១៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤។ ១១/២១

ការពារក្តី ខៀវ សំផន មិនបានចូលរួមកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការនេះទេ ហើយក៏មិនបានផ្តល់នូវមូលហេតុ
ណាមួយអំពីការមិនចូលរួមរបស់ពួកគេដែរ³⁴។ ទោះបីជា នៅខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ អង្គការពារការ
ការពារក្តីបានលើកសំណើមួយទៅផ្នែករដ្ឋបាល ដោយស្នើសុំការចំណាយបន្ថែម ១៦ % លើការងារបណ្តឹង
សាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ និងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសវនាការក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២³⁵ក៏ដោយ ក៏
មេធាវីការពារក្តីមិនបានជូនដំណឹងដល់អង្គជំនុំជម្រះ អំពីសំណើសុំនេះ មុនពេលដើរចេញពីសវនាការនៅថ្ងៃ
ទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ នោះដែរ។ ទោះបីជាប្រាក់កម្រៃបន្ថែមនេះត្រូវបានផ្តល់ជូនហើយក្តី ក៏មេធាវី
ការពារក្តីពោលថា ពួកគេនឹងមិនផ្តាស់ប្តូរជំហររបស់ខ្លួន ពាក់ព័ន្ធនឹងការចូលរួមក្នុងសវនាការលើអង្គសេច
ក្តីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ដែរ³⁶។ បន្ទាប់មក អង្គជំនុំជម្រះបានជូនដំណឹងទៅមេធាវីការពារក្តីថា អង្គជំនុំ
ជម្រះនឹងគាំទ្រដល់សំណើសុំធនធានបន្ថែមនេះ³⁷។ មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន មិនបានដំណើរការទៅ
តាមមូលដ្ឋាននេះដើម្បីស្នើសុំធនធានដែលខ្លួនយល់ថាជាការចាំបាច់ ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យពួកគេអាចចូលរួមក្នុង
កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសវនាការឡើយ។ ផ្ទុយទៅវិញ មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន បែរជាដាក់សេចក្តី
សន្និដ្ឋានផ្សេងៗក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ដែលមិនមែនជាការងារបន្ទាន់ ឬក៏មានសំណូមពរអ្វីនោះទេ³⁸។

ធនធានបន្ថែមនៅដើមឆ្នាំ ២០១៤ ទេ។ ប្រតិចារិក ថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ ទំព័រ ៣៦ ដល់ ៣៧ (ភាសាអង់គ្លេស)។ ថ្វី
ត្បិតតែយ៉ាងនេះក្តី ផ្នែករដ្ឋបាល និងអង្គជំនុំជម្រះមិនបានដឹងពីកង្វល់ពាក់ព័ន្ធនឹងធនធានទេ។ ដូចគ្នាដែរ ការដាក់សារណាដំបូង
ដែលចង្អុលបង្ហាញពីការខ្វះខាតបញ្ហាធនធានដែលបានលើកឡើងដោយមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ជូនអង្គជំនុំជម្រះតុលាការ
កំពូលត្រូវបានធ្វើឡើងនៅខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤។ សំណើសុំឱ្យបង្គាប់ដល់ផ្នែករដ្ឋបាលពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់អង្គការពារក្តី
ភាសាជាបន្ទាន់ ឯកសារ F8 ចុះថ្ងៃទី ៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤។

³⁴ ប្រតិចារិក ថ្ងៃទី ២១ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ ទំព័រ ១ (ភាសាអង់គ្លេស) (សម្ងាត់)។

³⁵ ប្រតិចារិក ថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ ទំព័រ ២០ (ភាសាអង់គ្លេស)។

³⁶ ប្រតិចារិក ថ្ងៃទី ២១ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ ទំព័រ ៧ (ភាសាអង់គ្លេស) (អ្នកស្រី Anta GUISSÉ និយាយថា៖ “ក្រុមមេធាវី
ខៀវ សំផន មិនបានចុះហត្ថលេខាលើឯកសារណាមួយដែលមានប្រសិទ្ធភាពថា ពួកគេនឹងចូលរួមពេញលេញក្នុងកិច្ចដំណើរការ
នីតិវិធីនៃសំណុំរឿង ០០២/០២ និង បណ្តឹងសាទុក្ខទេ”)។

³⁷ សេចក្តីសម្រេចបន្ទាប់ពីកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការកាលពីថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ កថាខណ្ឌ ៧។

³⁸ សំណើសុំមួយដែលទាក់ទងនឹងឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គហេតុនៃការរៀបការដោយបង្ខំ ដែលត្រូវតែពិចារណាជាអង្គហេតុចុង
ក្រោយសម្រាប់ការជំនុំជម្រះក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២។ សូមមើល សំណើសុំបញ្ជូលឯកសារថ្មីរបស់លោក ខៀវ សំផន ក្នុងកិច្ច
ពិភាក្សាដេញដោល (លិខិតរបស់ 2-TCE-81) ឯកសារ E324 ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤។ សំណើសុំពីរផ្សេងទៀត
ដែលមិនមានសំណូមពរអ្វីនោះទេ ប៉ុន្តែបែរជាជំទាស់ទៅនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះទៅវិញ។ សូមមើល (“គោល
ជំហររបស់ ខៀវ សំផន”) កថាខណ្ឌ ៤៦។ លិខិតពីមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន។

២១. មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន បានអះអាងនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះថា ការងាររបស់ពួកគេលើសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ រវាងពួកគេមិនអាចឱ្យរៀបចំការងារសម្រាប់សវនាការក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ បានទេ។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅពេលដែលពួកគេស្នើសុំពន្យារពេលសម្រាប់ការដាក់សារណាលើបណ្តឹងសាទុក្ខ នៅថ្ងៃទី ១៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤ ហើយនិងខណៈពេលដែលមានការដឹងព្រាងសាធារណៈថា កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ត្រូវបានកំណត់កាលបរិច្ឆេទក្នុងការចាប់ផ្តើមសវនាការហើយនោះក៏ដោយ ក៏នៅក្នុងសារណាស្នើសុំពន្យារពេលនោះ ពួកគេមិនបានលើកឡើងអំពីការរៀបចំសម្រាប់សវនាការនៅក្នុងពេលតែមួយនោះដែរ។ ជាងនេះទៀត ពួកគេមិនបានជូនដំណឹងដល់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ពីចេតនារបស់ខ្លួនក្នុងការបដិសេធមិនចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសំណុំរឿង ០០២/០២ រហូតដល់ការដាក់សារណាលើបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ រួចរាល់នោះទេ³⁹។ ប្រសិនបើមេធាវីការពារក្តី ត្រូវការពេលវេលាបន្ថែមទៀតក្នុងការធ្វើសេចក្តីព្រាងសារណាលើបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួន ដោយសារតែពួកគេត្រូវចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ នោះ ពួកគេគួរតែជូនដំណឹងទៅអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលពីបញ្ហានេះ។ ផ្ទុយទៅវិញ មេធាវីការពារក្តីរង់ចាំរហូតដល់ថ្ងៃសវនាការដំបូងក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ នៅពេលដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងភាគីផ្សេងៗទៀតបានរៀបចំរឿងទាំងអស់រួចរាល់ហើយនោះ ទើបពួកគេជូនដំណឹងមកអង្គជំនុំជម្រះនេះថា ពួកគេនឹងមិនចូលរួមទេ។ ចំណុចនេះនាំឱ្យមានសំណួរនានា ពីការធ្វើជាតំណាងរបស់មេធាវីការពារក្តីទាំងនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល⁴⁰។

២២. ដោយផ្អែកលើចំណុចដែលបានលើកឡើងខាងលើ អង្គជំនុំជម្រះសន្និដ្ឋានថា ការលើកឡើងរបស់មេធាវីការពារក្តី ដោយយកមូលហេតុដែលថាមិនមានធនធានគ្រប់គ្រាន់មកធ្វើជាយុត្តិកម្មតាមផ្លូវច្បាប់ចំពោះការរំលោភបំពានលើដីកាបង្គាប់របស់តុលាការ និងការធ្វើឱ្យរាំងស្ទះដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនោះមិនមានមូលដ្ឋានផ្លូវច្បាប់នោះទេ។

³⁹ ប្រៀបធៀប សំណើលើកទីពីរសុំពន្យារពេល និងបន្ថែមចំនួនទំព័រសម្រាប់បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ ឯកសារ F6 ចុះថ្ងៃទី ២ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ កថាខណ្ឌ ១៣ (“អាស្រ័យហេតុនេះ ក្រុមមេធាវីការពារក្តី [នួន ៧] នឹងជាប់ដៃក្នុងបណ្តឹងសាទុក្ខនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ និងសវនាការលើអង្គសេចក្តីនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ក្នុងពេលតែមួយ”)។

⁴⁰ *Réglement Intérieur National de la profession d'avocat* (បារាំង) មាត្រា ២១.៤.៣ (“*Tout en faisant preuve de respect et de loyauté envers l'office du juge, l'avocat défend son client avec conscience et sans crainte, sans tenir compte de ses propres intérêts ni de quelque conséquence que ce soit pour lui-même ou toute autre personne.*”)។ ក្រមសីលធម៌គណៈមេធាវីកម្ពុជា មាត្រា ៣៧ (“មេធាវីមិនត្រូវប្រើជាដាច់ខាតនូវវិធីមិនស្មោះត្រង់ ហើយត្រូវគោរពវិធីតទល់គ្នា”)។

៣.២ ភាពអាចចូលរួមបានរបស់ ខៀវ សំផន

២៣. នៅក្នុងសវនាការថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ មេធាវីការពារក្តីបានគូសបញ្ជាក់ថា ជាការពិត បញ្ហាធនធានមិនមែនជាមូលហេតុចម្បង ដែលធ្វើឱ្យពួកគេបដិសេធមិនចូលរួមសវនាការនោះទេ ដោយពួកគេបែរជាសំអាងទៅលើលទ្ធភាពរបស់ ខៀវ សំផន ដែលមិនអាចចូលរួមកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទាំងពីរស្របពេលជាមួយគ្នាទៅវិញ⁴¹។ អង្គជំនុំជម្រះបានបដិសេធនូវអំណះអំណាងនេះ ដោយកត់សម្គាល់ពីយុត្តិសាស្ត្រច្បាប់អន្តរជាតិស៊ីសង្វាក់គ្នាដែលថា ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងសារណាលើបណ្តឹងសាទុក្ខ គឺជាការងារបច្ចេកទេសដែលត្រូវពឹងផ្អែកជាចម្បងទៅលើមេធាវីដែលត្រូវបានតែងតាំង និងមិនពឹងផ្អែកទៅលើជនជាប់ចោទនោះទេ⁴²។

២៤. នៅចំពោះមុខដីកាបង្គាប់របស់តុលាការនេះ មេធាវីការពារក្តីបានដាក់ឯកសារមួយដែលជំទាស់ទៅនឹងសំអាងហេតុនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដោយសំអាងជាពិសេសទៅលើសេចក្តីសម្រេចមួយក្នុងរឿងក្តី *Mladic* នៅតុលាការ ICTY⁴³។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក្នុងរឿងក្តី *Mladic* បានបដិសេធផ្នែកមួយនៃសំណើសុំបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទ ដោយសារ “ការចូលរួមក្នុងការរៀបចំមុនពេលសវនាការលើអង្គសេចក្តីនៃរឿងក្តីមួយ ក្នុងខណៈពេលដែលចូលរួមក្នុងដំណាក់កាលប្រកាសសាលក្រម ឬ ដំណាក់កាលប្តឹងសាទុក្ខរបស់សវនាការលើកទីមួយ ក្នុងពេលតែមួយ អាចក្លាយជាបន្ទុកហួសហេតុ និងមិនយុត្តិធម៌ដល់ជនជាប់ចោទ និងអាចកំហិតលទ្ធភាពរបស់

⁴¹ ប្រតិចារិក ថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ ទំព័រ ៧ (ភាសាអង់គ្លេស) (“ដំបូង ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងលោកលោកស្រីចៅក្រមខ្ញុំសូមលើកឡើងថា អ្វីៗដែលយើងខ្ញុំបាននិយាយកន្លងមកមិនមែនកើតចេញពីបញ្ហាធនធានទេ។ សំណើនានាដែលយើងខ្ញុំបានស្នើ មានបំណងជួយឱ្យលោក ខៀវ សំផន អាចចូលរួមយ៉ាងពេញលេញក្នុងការការពារក្តីរបស់ខ្លួនពាក់ព័ន្ធនឹងអនុស្សរណៈ”)។ ទំព័រ ១៣ (ភាសាអង់គ្លេស) (“[ខៀវ សំផន] បានប្រាប់លោកលោកស្រីចៅក្រមថា គាត់មិនអាចធ្វើរឿងទាំងពីរយ៉ាងក្នុងពេលតែមួយ ក្នុងដំណាក់កាលសំខាន់នៃការការពារក្តីរបស់គាត់បានទេ។ នេះជាបញ្ហាសំខាន់ណាស់។ ខ្ញុំគិតដឹងថាហេតុអ្វីទេ អ្វីដែលគាត់បាននិយាយថា ទំនងដូចជាមានការភ្លេចភ្លាំងខ្លះ។ ខ្ញុំគិតថាវាជាការសំខាន់ ហើយវាជាចំណុចសំខាន់នៅក្នុងសំណើរបស់លោក ខៀវ សំផន”)។

⁴² សេចក្តីសម្រេចបន្ទាប់ពីកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការកាលពីថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ កថាខណ្ឌ ៤ ដោយដកស្រង់ចេញពីរឿងក្តី *រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Boskoski និង Tarculovski* ចៅក្រមមុនបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នៃតុលាការ ICTY សំណុំរឿងលេខ IT-04-82-A សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ Johan Tarculovski ដែលស្នើសុំពន្យារពេលដាក់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៨ ទំព័រ ២ (ភាសាអង់គ្លេស)។ រឿងក្តី *រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Popovic និងជនផ្សេងទៀត* អង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍នៃតុលាការ ICTY សំណុំរឿងលេខ IT-05-88-A សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំពន្យារពេល និងសុំការអនុញ្ញាតបន្ថែមការកំណត់ចំនួនអក្សរ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១០ ទំព័រ ៤ (ភាសាអង់គ្លេស)។

⁴³ គោលដំហររបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ២០។

គាត់ក្នុងការចូលរួមក្នុងរឿងក្តីណាមួយក្នុងចំណោមនោះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព”⁴⁴។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃតុលាការ ICTY បានទទួលស្គាល់ថា ផ្ទុយទៅវិញ “ពេលវេលានៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងរឿងក្តីទីពីរអាចកែសម្រួលដើម្បីការពារសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ក្នុងការទទួលបានពេលវេលាសមស្របក្នុងការរៀបចំការការពារក្តីរបស់ខ្លួន”។ ជាការពិត ទោះបីយ៉ាងនេះក្តី អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃតុលាការ ICTY យល់ឃើញថា ការធ្វើដូច្នោះនឹងពន្យារពេលសវនាការនៃរឿងក្តីទីពីរហួសហេតុ”⁴⁵។

២៥. មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន មិនបានទទួលស្គាល់ពីភាពខុសគ្នាយ៉ាងច្រើនរវាង កាលៈទេសៈនៅក្នុងរឿងក្តី Mladic និងកាលៈទេសៈរបស់កូនក្តីខ្លួននោះទេ។ មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន មានពេលវេលាយ៉ាងច្រើនរួចទៅហើយ ដើម្បីរៀបចំសម្រាប់សវនាការ និងការរៀបចំសេចក្តីព្រាងលើបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួន ទៅតាមការណែនាំរបស់ជនជាប់ចោទ។ ជនជាប់ចោទ និងមេធាវីការពារក្តីរបស់ខ្លួនមានរយៈពេល ១០ ខែ ចាប់ពីពេលធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោល និងការចេញសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ ដើម្បីរៀបចំសម្រាប់សវនាការក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២⁴⁶។ ជាងនេះទៀត ជនជាប់ចោទ និងមេធាវីការពារក្តីរបស់ខ្លួនអាចចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿងយ៉ាងពេញលេញ ក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបសួរដែលមានរយៈពេលជាងពីរឆ្នាំ (ដែលការអនុវត្តនេះមិនមាននៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនៅតុលាការ ICTY នោះទេ) និងពេលវេលាជាច្រើនទៀតក្នុងការរៀបចំសម្រាប់សវនាការ មុនពេលមានសវនាការដំបូងក្នុងសំណុំរឿងនេះនៅឆ្នាំ ២០១១។ សវនាការដេញដោលលើភស្តុតាងនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ត្រូវបានកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៅក្នុងរយៈពេល ក្រោយពីការប្រកាសសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ កាលពីថ្ងៃទី ០៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤ និងបន្ទាប់ពីការដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលត្រូវនឹងថ្ងៃទី ២៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងធ្លាប់បានកំណត់កាលបរិច្ឆេទធ្វើសវនាការត្រឹមតែ ៣ ថ្ងៃក្នុងមួយសប្តាហ៍ ដែលក្រោយមកកាត់បន្ថយបន្ថែមទៀតមកត្រឹម ២ ថ្ងៃក្នុងមួយសប្តាហ៍ ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យជនជាប់ចោទ មានពេលវេលាបន្ថែមទៀតសម្រាប់ធ្វើការងារលើសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខជាមួយមេធាវី

⁴⁴ រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Mladic អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃតុលាការ ICTY សំណុំរឿងលេខ IT-09-92-PT សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរូបរបស់អយ្យការសុំបំបែកដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ និងសុំកែប្រែដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ (“សេចក្តីសម្រេចបំបែករឿងក្តី Mladic”) កថាខណ្ឌ ៣១ (ភាសាអង់គ្លេស)។

⁴⁵ សេចក្តីសម្រេចលើការបំបែករឿងក្តី Mladic កថាខណ្ឌ ៣២

⁴⁶ មេធាវីក៏សំអាងទៅលើអំណះអំណាងមួយដែលទាក់ទិននឹងតម្រូវការឱ្យមានការសម្របសម្រួលរវាងមេធាវីការពារក្តីពីរក្រុម ជាកង្វល់មួយដែលថា មិនអាចអនុវត្តបាននៅទីនេះទេ។ សូម្បីតែពេលដែលមេធាវីប្រចាំការមានវត្តមានក្នុងរឿងក្តីនេះក៏ដោយ ក៏ពួកគេនឹងមិនជួយក្នុងក្រុមការពារក្តីដែរ តែផ្ទុយទៅវិញពួកគេនឹងបន្តការកិច្ចនេះជាអចិន្ត្រៃយ៍ពីមេធាវីបច្ចុប្បន្ន ប្រសិនបើមេធាវីបច្ចុប្បន្នជ្រើសរើសមិនមកបង្ហាញខ្លួន។

របស់ខ្លួនបាន⁴⁷។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានអនុញ្ញាតលើសំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ដែលស្នើសុំពេលវេលាបន្ថែមទៀត សម្រាប់រៀបចំបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួន ដោយរួមទាំងចំនួន ២១ ថ្ងៃ បន្ថែមទៀត សម្រាប់ការជូនដំណឹងពីបណ្តឹងសាទុក្ខ និង ៣០ ថ្ងៃបន្ថែមទៀត សម្រាប់សារណាលើបណ្តឹង សាទុក្ខរបស់ខ្លួន⁴⁸។ ហេតុនេះ មានការជួយសម្រួលជាច្រើនដើម្បីឱ្យជនជាប់ចោទអាចមានពេលវេលាគ្រប់ គ្រាន់ក្នុងការចូលរួមក្នុងនីតិវិធីសវនាការ និងនីតិវិធីលើបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០២ និងដើម្បីអាច ណែនាំមេធាវីរបស់ខ្លួនក្នុងនីតិវិធីនីមួយៗបានផងដែរ។ នៅពេលជំទាស់ទៅនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គ- ជំនុំជម្រះ មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន មិនបានបង្ហាញពីយុត្តិសាស្ត្រនានា ឬ មូលដ្ឋានអង្គហេតុណាមួយទេ ដែលអាចផ្តល់យុត្តិកម្មដល់សំណូមពរដែលថា ជនជាប់ចោទ ឬ មេធាវីការពារក្តីរបស់ខ្លួន មិនមានលទ្ធភាព ក្នុងការចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ និង ០០២/០២ ក្នុងពេលជាមួយគ្នា ជា ពិសេសដោយពិចារណាទៅលើការប្រែប្រួលដែលពួកគេបានធ្វើរួចហើយនោះទេ។

២៦. ហេតុដូច្នោះ កាលៈទេសៈបច្ចុប្បន្ននេះ មានស្ថានភាពនីតិវិធីខុសប្លែកគ្នាទាំងស្រុងពីរឿងក្តី *Mladic*។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៅ អ.វ.ត.ក បានតម្កល់សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក្នុង ការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង ០០២ និងបានសម្រេចថា កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំ រឿង ០០២/០២ នឹងត្រូវចាប់ផ្តើមដំណើរការកាន់តែឆាប់កាន់តែប្រសើរ។ វាជាការចាំបាច់ដែលថា កិច្ច ដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ធ្វើដំណើរឆ្ពោះទៅមុខស្របពេលជាមួយបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុង សំណុំរឿង ០០២/០១។ ហេតុនេះ អង្គជំនុំជម្រះសន្និដ្ឋានថា ទទ្ទឹករណីរបស់មេធាវីការពារក្តីដែលថា ពួក គេអាចមិនអើពើចំពោះដីកាបង្គាប់របស់តុលាការ ក្នុងការចូលរួមផ្នែកទីពីរនៃសំណុំរឿងដែលត្រូវបាន បំបែកដោយផ្អែកលើយុត្តិសាស្ត្រនេះ គឺធ្វើឡើងដោយគ្មានមូលដ្ឋានគតិយុត្តិ ឬមូលដ្ឋានអង្គហេតុមកសំអាង ទេ។

៣.៣ កិច្ចសន្យាការងារ និងភារកិច្ចរបស់មេធាវីចំពោះកូនក្តីរបស់ខ្លួន

២៧. ជាចុងក្រោយ នៅក្នុងលិខិតមួយច្បាប់ដែលបានធ្វើជូនអង្គជំនុំជម្រះកាលពីថ្ងៃទី ២៣ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន បានលើកឡើងថា ពួកគេត្រូវបន្តអនុវត្តតាមការណែនាំរបស់កូនក្តីខ្លួន

⁴⁷ សូមមើល ដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទសម្រាប់សវនាការ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤។
⁴⁸ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីសុំពន្យារពេល និងបន្ថែមចំនួនទំព័រលើសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ និងសារណានៃបណ្តឹងសាទុក្ខ (អ.ជ.ត.ក) ឯកសារ F3/3 ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤។ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំ ពន្យារពេល និងបន្ថែមចំនួនទំព័រសម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ និងសារណាតប (អ.ជ.ត.ក) ឯកសារ F9 ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤។

ដោយមិនចូលរួមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ទោះបីជាសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះនៅថ្ងៃទី ២១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ ដែលបង្គាប់ឱ្យពួកគេមិនគោរពតាមការណែនាំទាំងនេះក៏ដោយ។ មេធាវីការពារក្តីលើក ឡើងថា ដីកានេះរំលោភបំពានទៅលើប្រការមួយចំនួនក្នុងកិច្ចសន្យាការងាររបស់ខ្លួនជាមួយអង្គការសហ ប្រជាជាតិ។ មេធាវីអះអាងថា ចំណុចនេះផ្តល់យុត្តិកម្មដល់ការរំលោភបំពានទៅលើដីកាបង្គាប់របស់អង្គ- ជំនុំជម្រះឱ្យចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។ ដោយមិនមានយោងទៅដល់បទប្បញ្ញត្តិណាមួយជាក់លាក់ ក្នុងកិច្ចសន្យានោះ អង្គជំនុំជម្រះមិនអាចវាយតម្លៃទឡើយករណីនេះពេញលេញបានទេ។ ទោះជាយ៉ាងណាក្តី អង្គជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ថា កិច្ចសន្យានេះតម្រូវឱ្យមេធាវីអនុវត្តតាមក្របខណ្ឌច្បាប់នៅ អ.វ.ត.ក រួមទាំង វិធានផ្ទៃក្នុងផងដែរ និងត្រូវមានវត្តមាននៅ អ.វ.ត.ក ក្នុងករណីចាំបាច់ ដើម្បីធ្វើជាតំណាងឱ្យមានប្រសិទ្ធ ភាពដល់ជនជាប់ចោទ និងនៅពេលមានការជូនដំណឹងសមស្របឱ្យមានវត្តមាននោះ⁴⁹។

២៨. ភារកិច្ចរបស់មេធាវីក្នុងការរក្សាភាពស្មោះត្រង់ និងភារកិច្ចបម្រើផលប្រយោជន៍ល្អប្រសើរដល់កូន ក្តីរបស់ខ្លួនមិនអាចផ្តល់យុត្តិកម្ម ដល់ការរំលោភបំពានម្តងហើយម្តងទៀតលើដីកាបស់តុលាការ និងការ បន្តរាំងស្ទះដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនោះទេ។ អង្គជំនុំជម្រះទទួលស្គាល់ថា ជាទូទៅភារកិច្ចទាំងនេះបង្កើត ជាទំនាក់ទំនងរវាងមេធាវីនិងកូនក្តីទាំងស្រុង⁵⁰។ ទោះជាយ៉ាងណាក្តី មេធាវីនៅតែមានភារកិច្ចអនុវត្តតាម

⁴⁹ គំរូកិច្ចសន្យាផ្តល់សេវាផ្នែកច្បាប់ ឯកសារ E320/2/2/1.1 ចុះថ្ងៃទី ០៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤។ អនុស្សរណៈអន្តរការិយាល័យ ពី ការិយាល័យរដ្ឋបាលទាក់ទងនឹង (“សំណើសុំកិច្ចសន្យាផ្តល់សេវាច្បាប់រវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងសហមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន” ឯកសារ E320/2/2/1 ចុះថ្ងៃទី ៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ កថាខណ្ឌ ២-៣ (ដោយកត់សម្គាល់ថា មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន មានចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យាការងារជាមួយ អ.ស.ប ដោយមានប្រការដូចគ្នាបេះបិតនឹងប្រការដែលមាននៅក្នុង លិខិតគំរូ)។

⁵⁰ *Règlement Intérieur National de la profession d'avocat* (បារាំង) មាត្រា ១.៣ (“[l’avocat] respecte en outre, dans cet exercice, les principes d’honneur, de loyauté, de désintéressement, de confraternité, de délicatesse, de modération et de courtoisie”)។ តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ ក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈសម្រាប់មេធាវី (“ដំណោះស្រាយ ICC-ASP/4/Res.1) ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៥ (“ក្រមសីលធម៌នៅតុលាការ ICC”) មាត្រា ១៤ (“ទំនាក់ទំនងរវាងកូនក្តី និងមេធាវី គឺ ជាការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន និងការទុកចិត្តគ្នាដោយឥតលាក់លៀម ដោយចងកាតព្វកិច្ចដល់មេធាវីត្រូវបំពេញការងារដោយស្មោះ ត្រង់ នៅពេលទាក់ទងជាមួយកូនក្តី។ នៅពេលទទួលភារកិច្ចនោះ គ្រប់ពេល មេធាវីត្រូវបំពេញការងារដោយភាពត្រឹមត្រូវយុត្តិធម៌ សុចរិតភាព និងស្មោះត្រង់ចំពោះកូនក្តី”)។ តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិសម្រាប់អតីតប្រទេសយូហ្គោស្លាវី (ICTY) ក្រមសីល ធម៌វិជ្ជាជីវៈសម្រាប់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីដែលមានវត្តមាននៅចំពោះមុខតុលាការអន្តរជាតិ IT/125 REV.3 ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៩ (“ក្រមសីលធម៌នៅតុលាការ ICTY”) មាត្រា ៣(iv) (“មេធាវីមានភារកិច្ចស្មោះត្រង់ចំពោះកូនក្តីរបស់ខ្លួន ស្របទៅ តាមកាតព្វកិច្ចចំពោះតុលាការ ដើម្បីបំពេញការងារដោយឯករាជ្យភាព នៅក្នុងផ្នែករដ្ឋបាលតុលាការ”)។ *ប្រៀបធៀប* ក្រម សីលធម៌មេធាវីនៃគណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មាត្រា ១៨ (“ទំនាក់ទំនងរវាងមេធាវី និងអតិថិជន គឺជាទំនាក់ទំនង ដីកាបង្គាប់ឱ្យដាក់ទណ្ឌកម្មប្រឆាំងមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន /សាធារណៈ/ថ្ងៃទី ១៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ ១៧/២១

ដឹកាបង្គាប់របស់តុលាការ និងបំពេញការងារដើម្បីប្រយោជន៍យុត្តិធម៌ផងដែរ⁵¹។ អំណះអំណាងរបស់មេធាវីដែលថា ពួកគេមានភារកិច្ចបម្រើផលប្រយោជន៍ដ៏ល្អបំផុតសម្រាប់កូនក្តីរបស់ខ្លួននោះ នាំឱ្យមានការចោទសួរចំពោះអង្គហេតុដែលថា ពួកគេស្ថិតនៅទីក្រុង ប៉ារីស ជាជាងនៅប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងពេលភាគច្រើននៃចីរវេលាដែលយកមកពិភាក្សានេះ។ ជាងនេះទៀត មិនមានតុលាការ ឬប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ណាមួយដែលអត់ឱនចំពោះឥរិយាបថ ដែលឱ្យភាគីមួយកំណត់កាលវិភាគដោយខ្លួនឯងមកលើតុលាការ និងភាគីផ្សេងទៀតនោះទេ។ ពាក់ព័ន្ធនឹងការអះអាងដែលថា អង្គជំនុំជម្រះមិនអាចចាត់វិធានការណាដែលនឹងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ឯករាជ្យភាពរបស់មេធាវីការពារក្តីនោះ អង្គជំនុំជម្រះសន្និដ្ឋានថា ឯករាជ្យភាពរបស់មេធាវីការពារក្តី អាចអនុវត្តបានដោយមានកម្រិតនៅក្នុងក្របខណ្ឌច្បាប់ជាធរមាននៅចំពោះមុខតុលាការ និងមិនត្រូវឱ្យប៉ះពាល់ដោយមិនសមស្របដល់សិទ្ធិរបស់ភាគីនានាប៉ុណ្ណោះ។ ហេតុនេះ អង្គជំនុំជម្រះសន្និដ្ឋានថា ការអះអាងដែលថា មេធាវីកំពុងអនុវត្តតាមការណែនាំរបស់កូនក្តីខ្លួន មិនមានមូលដ្ឋានសំអាងសម្រាប់ការពារខ្លួននោះទេ។

តាមកិច្ចសន្យា ហើយកិច្ចសន្យានោះមានប្រភពពីទំនៀមទម្លាប់ និងពីការព្រមព្រៀងគ្នាទៅវិញទៅមក។ មេធាវីគឺជាអ្នកកាន់តំណែងការពារ និងតំណាងឱ្យអតិថិជន”។

⁵¹ វិធាន ២២(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ ក្រមសីលធម៌មេធាវីនៃគណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មាត្រា ៣៧ (“មេធាវីត្រូវគោរពតាមវិធាននីតិវិធីនិងបទបញ្ជារបស់តុលាការ។ មេធាវីមិនត្រូវប្រើជាដាច់ខាតនូវវិធីមិនស្មោះត្រង់ ហើយត្រូវគោរពវិធីតទល់គ្នា។ មេធាវីមានសិទ្ធិសំដែងឡើងនូវអ្វីៗដែលខ្លួនយល់ថា មានប្រយោជន៍ដល់អតិថិជនរបស់ខ្លួន”)។ មាត្រា ៣៩ (“មេធាវីមិនត្រូវបង្កឱ្យមានការពន្យារនីតិវិធីតុលាការណាមួយ ដោយការធ្វេសប្រហែស ឬ មូលហេតុមិនសមហេតុផលដែលអាចប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍យុត្តិធម៌នោះឡើយ”)។ *Règlement Intérieur National de la profession d'avocat* (បារាំង) មាត្រា ២១.៤.១ (“L’avocat qui comparait devant les cours et tribunaux ou participe à une procédure doit observer les règles déontologiques applicables devant cette juridiction.”) មាត្រា ២១.៤.៣ (“Tout en faisant preuve de respect et de loyauté envers l’office du juge, l’avocat défend son client avec conscience et sans crainte, sans tenir compte de ses propres intérêts ni de quelque conséquence que ce soit pour lui-même ou toute autre personne.”) ។ ក្រមសីលធម៌នៅតុលាការ ICC មាត្រា ១៤(២) (“នៅពេលធ្វើជាតំណាងកូនក្តីណាម្នាក់ មេធាវីត្រូវ (ក) អនុវត្តតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់កូនក្តីពាក់ព័ន្ធនឹងគោលដៅនៃការធ្វើជាតំណាង ដរាបណាសេចក្តីសម្រេចទាំងនោះស្របទៅនឹងភារកិច្ចមេធាវីអនុលោមតាមលក្ខន្តិកៈ វិធាននីតិវិធី និងភ័ស្តុតាង និងក្រមនេះ”)។ (គូសបញ្ជាក់បន្ថែម) មាត្រា ២៤(១) (“មេធាវីត្រូវមានវិធានការចាំបាច់ដើម្បីធានាថា ទង្វើរបស់ខ្លួន ឬទង្វើនានារបស់ជំនួយការមេធាវី ឬបុគ្គលិក មិនប៉ះពាល់ដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីកំពុងបន្ត និងមិននាំឱ្យតុលាការបាត់បង់កិត្តិយសទេ”)។ ក្រមសីលធម៌នៅតុលាការ ICTY មាត្រា ៣(iv) មាត្រា ៨(គ) (“មេធាវីមិនត្រូវ ផ្តល់យោបល់ ឬជួយកូនក្តីក្នុងការប្រព្រឹត្តិដែលមេធាវីដឹងថាជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ឬទុច្ចរិត ជាការបំពានដល់លក្ខន្តិកៈវិធាន ក្រមនេះ ឬច្បាប់ជាធរមានផ្សេងៗទៀត និងការណែនាំ នៅពេលដែលមេធាវីត្រូវបានតែងតាំងឱ្យតំណាងកូនក្តីរបស់ខ្លួន”) ។ រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Barayagwiza អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃតុលាការ ICTR សំណុំរឿងលេខ ICTR-97-19-T សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីសុំដក សំណុំរឿងលេខ ចុះថ្ងៃទី ២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០០ កថាខណ្ឌ ២១, ២៤ (ភាសាអង់គ្លេស)។

ដឹកាបង្គាប់ឱ្យដាក់ទណ្ឌកម្មប្រឆាំងមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន /សាធារណៈ/ថ្ងៃទី ១៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ ១៨/២១

៣.៤ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

២៩. អង្គជំនុំជម្រះ បានដោះស្រាយបញ្ហាដែលមេធាវីមិនចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ យ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្នបំផុត។ អង្គជំនុំជម្រះបានផ្តល់ឱកាសនានាដល់មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ឱ្យអនុវត្តតាមដីកាបង្គាប់របស់តុលាការ ដោយស្នើឱ្យមានការផ្តល់ធនធានបន្ថែម និង ការកាត់បន្ថយចំនួន ថ្ងៃសវនាការផងដែរ។ អង្គជំនុំជម្រះបានធ្វើការព្រមានដោយផ្ទាល់អំពីផលវិបាកដែលអាចកើតមានដោយ សារការប្រព្រឹត្តិរបស់ពួកគេ។ ប៉ុន្តែមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន នៅតែបន្តការប្រព្រឹត្តិរបស់ខ្លួនដែលមិន ត្រូវបាន ផ្តល់យុត្តិកម្មដោយច្បាប់ ឬ ដោយកាលៈទេសៈនានានៃរឿងក្តីនេះ និងដែលផ្ទុយពីលទ្ធភាពរបស់ មេធាវីការពារក្តី នួន ជា ដែលចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះ។ មកទល់នឹងពេលនេះ លទ្ធផល នៃការបដិសេធរបស់ពួកគេក្នុងការមិនចូលរួមសវនាការ បានធ្វើឱ្យបាត់បង់ការជំនុំជម្រះចំនួន ២៥ ថ្ងៃ ក្នុង រយៈពេល ១០ សប្តាហ៍។ មេធាវីនៅតែបន្តដាក់សំណើដដែលៗ និងស្នើសុំការចំណាយបន្ថែម ខណៈដែលក ង្វះការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការងាររបស់ខ្លួន បានធ្វើឱ្យរាំងស្ទះដល់សវនាការដេញដោលលើភស្តុតាងស្តីពី ទិដ្ឋភាពសំខាន់មួយក្នុងសម័យខ្មែរក្រហម ដែលទាក់ទងនឹងការប្រព្រឹត្តិចំពោះប្រជាជនកម្ពុជាធម្មតានៅតាម សហករណ៍នានា ដូចជានៅត្រាំកក់ជាដើម។

៣០. មេធាវីការពារក្តីបានទទួលស្គាល់ការប្រព្រឹត្តិទាំងនេះ ទោះបីជាពួកគេប៉ុនប៉ងធ្វើយុត្តិកម្មដល់ការប្រព្រឹត្តិ របស់ខ្លួន នៅក្នុងសារណាពីរដែលបានដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះក៏ដោយ⁵²។ ការលើកឡើងនៅក្នុង សារណាទាំងនេះជារឿងដដែលៗ គ្មានប្រយោជន៍ និងជាការគាំទ្រដល់យុទ្ធសាស្ត្រការពារក្តីដែលមិនមាន មូលដ្ឋានតាមផ្លូវច្បាប់ មិនស្របទៅនឹងភារកិច្ចរបស់មេធាវីការពារក្តី និងបង្កជាការរាំងស្ទះដល់កិច្ចដំណើរ ការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២។ ការអនុញ្ញាតឱ្យផ្តល់កម្រៃដល់មេធាវីចំពោះទង្វើទាំងនេះ ជាការគាំ ទ្រដល់ឥរិយាបថនេះ។ ហេតុនេះ អង្គជំនុំជម្រះពិចារណាថា វាជាការចាំបាច់ដែលត្រូវផ្តល់យោបល់ដល់ អង្គភាពគាំពារការពារក្តី ឱ្យបដិសេធមិនផ្តល់ប្រាក់កម្រៃចំពោះការងារនានាដែលបានស្នើសុំដោយ មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន នៅក្នុងឯកសារទាំងពីរនេះ។

⁵² ដូចបានពិភាក្សាខាងលើ ឯកសារទីមួយមានគោលបំណងតតាំងនឹងសេចក្តីសម្រេច និងដីកាបង្គាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលា ដំបូង ដែលបានបដិសេធសនិទានភាពមួយដែលបានដាក់ដោយមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន សម្រាប់បដិសេធមិនមានវត្តមាននៅ ឯសវនាការនៅតុលាការ។ សូមមើលគោលជំហររបស់ ខៀវ សំផន។ ឯកសារទីពីរគឺជាលិខិតមួយច្បាប់ដែលបន្ថែមសំរាង ហេតុដែលបានដាក់ក្នុងឯកសារទីមួយ។ សូមមើល លិខិតពីមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន។

៣១. អនុលោមតាមវិធាន ៣៨(២) អង្គជំនុំជម្រះក៏អាចបញ្ជូនទៅ “អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច” ចំពោះការប្រព្រឹត្តិរបស់មេធាវីដែលធ្វើឱ្យរាំងស្ទះដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។ អង្គជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ថា ពាក្យពេចន៍នៃបទប្បញ្ញត្តិនេះមានភាពទូលំទូលាយជាង ពាក្យពេចន៍ដែលមានចែងក្នុងបទប្បញ្ញត្តិនៃតុលាការអន្តរជាតិផ្សេងៗទៀត ហើយអាចអនុញ្ញាតឱ្យអង្គជំនុំជម្រះបញ្ជូនការប្រព្រឹត្តិនេះទៅអង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចនៃតុលាការអន្តរជាតិ និងសាលាក្តីអន្តរជាតិបាន ដោយរួមមានអង្គភាពដែលទទួលខុសត្រូវរក្សាបញ្ជីឈ្មោះមេធាវីការពារក្តីផងដែរ⁵³។ នៅពេលនេះ អង្គជំនុំជម្រះពិចារណាថា វាជាការសមស្របដែលត្រូវជូនដំណឹងដល់គណៈមេធាវីថ្នាក់ជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ នូវការប្រព្រឹត្តិរបស់សមាជិកពួកគេ ដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាជួយពីក្រុមសីលធម៌ ឬពីវិជ្ជាជីវៈ ដូចដែលមានរៀបរាប់ក្នុងសេចក្តីសម្រេចនេះ⁵⁴។ អាស្រ័យហេតុនេះ អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចដែលគួរបញ្ជូនកំហុសរបស់មេធាវី គង់ សំអុន គឺគណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ហើយអង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចដែលគួរបញ្ជូនកំហុសរបស់មេធាវី Arthur VERCKEN និងមេធាវី Anta GUISSÉ ក្នុងកម្រិតដំបូងគឺ ក្រុមប្រឹក្សានីយនៃគណៈមេធាវីក្រុងប៉ារីស (Disciplinary Board of the Paris Bar Association)។ ក្នុងករណីចាំបាច់ អង្គជំនុំជម្រះក៏អាចបញ្ជូនការប្រព្រឹត្តិរបស់មេធាវីអន្តរជាតិទៅគណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាផងដែរ។

ផ្អែកតាមសំណង់ហេតុនានាដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង៖

សន្និដ្ឋានថា ការរំលោភបំពានលើដីកាបង្គាប់របស់តុលាការឱ្យចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសវនាការដែលត្រូវបានកំណត់កាលបរិច្ឆេទ ដោយមេធាវី គង់ សំអុន មេធាវី Arthur VERCKEN និង មេធាវី

⁵³ សូមមើលឧទាហរណ៍ វិធាន ៤៦(ខ) នៃតុលាការ ICTY វិធាន ៤៦(ខ) នៃ ICTR ដែលវិធានទាំងពីរនេះសំដៅដល់អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចដែលគ្រប់គ្រងការប្រព្រឹត្តិរបស់មេធាវីនៅក្នុង “ស្ថានភាពនៃការទទួលស្គាល់” របស់មេធាវី។

⁵⁴ សូមមើល វិធាន ១១(៤)(គ)(១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង (ត្រូវតែនៅក្នុងពេលបច្ចុប្បន្នជាសមាជិក ដែលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះនៃគណៈមេធាវី ដែលត្រូវបាន ទទួលស្គាល់នៅក្នុងរដ្ឋជាសមាជិកនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ)។ សូមមើលផងដែរ (ច្បាប់បារាំង) Loi n° 71-1130 du 31 décembre 1971 portant réforme de certaines professions judiciaires et juridiques មាត្រា ២២ (“Un conseil de discipline institué dans le ressort de chaque cour d'appel connaît des infractions et fautes commises par les avocats relevant des barreaux qui s'y trouvent établis. Toutefois, le Conseil de l'ordre du barreau de Paris siégeant comme conseil de discipline connaît des infractions et fautes commises par les avocats qui y sont inscrits[...]” មាត្រា ២៣ (“L'instance disciplinaire compétente en application de l'article 22 est saisie par le procureur général près la cour d'appel dans le ressort de laquelle elle est instituée ou le bâtonnier dont relève l'avocat mis en cause”) មាត្រា ២៥ (“Toute juridiction qui estime qu'un avocat a commis à l'audience un manquement aux obligations que lui impose son serment, peut saisir le procureur général en vue de poursuivre cet avocat devant l'instance disciplinaire dont il relève.”)។

Anta GUISSÉ (មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន) បានធ្វើឱ្យរាំងស្ទះដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី អនុលោមតាម វិធាន ៣៨ (១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

សម្រេច បញ្ជូនកំហុសវិជ្ជាជីវៈរបស់មេធាវី Arthur VERCKEN និង មេធាវី Anta GUISSÉ ទៅ ប្រធានគណៈមេធាវីក្រុងប៉ារីស និង អគ្គរដ្ឋអាជ្ញាសាលាឧទ្ធរណ៍ក្រុងប៉ារីស និងបញ្ជូនកំហុសវិជ្ជាជីវៈរបស់ មេធាវី គង់ សំអុន ទៅប្រធានគណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អនុលោមតាមវិធាន ៣៨(២) នៃ វិធានផ្ទៃក្នុង ក្នុងគោលបំណងឱ្យក្រុមប្រឹក្សានិយមនៃអង្គភាពទាំងនេះចាត់វិធានការ។

ស្នើសុំ ប្រធានគណៈមេធាវីក្រុងប៉ារីស អគ្គរដ្ឋអាជ្ញាសាលាឧទ្ធរណ៍ក្រុងប៉ារីស និង ប្រធានគណៈមេធាវីនៃ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ជូនដំណឹងមកអង្គជំនុំជម្រះវិញ នូវសេចក្តីសម្រេចនានាដែលបានធ្វើឡើងទាក់ទង ការបញ្ជូនកំហុសវិជ្ជាជីវៈមេធាវីនេះ ឱ្យបានឆាប់តាមតែអាចធ្វើទៅបាន ហើយក្នុងករណីដែលមិនមាន ចេញសេចក្តីសម្រេច ក៏សូមជូនដំណឹងមកអង្គជំនុំជម្រះអំពីស្ថានភាពនៃការបញ្ជូនកំហុសវិជ្ជាជីវៈនេះដែរ យ៉ាងយូរត្រឹមថ្ងៃទី ៣០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៥ ។

ម៉ឺកឡើងវិញ នូវវិធាន ១១(២)(ជ) ដែលអង្គភាពគាំពារការពារក្តី (អ.គ.ក) ទទួលខុសត្រូវ “ត្រួត ពិនិត្យ និងវាយតម្លៃលើការបំពេញការងារនៃគ្រប់កិច្ចសន្យាទាំងអស់ [...] និងអនុញ្ញាតឱ្យផ្តល់ប្រាក់កម្រៃ ស្របទៅតាមលទ្ធផលការងារ ដូចមានចែងក្នុងបទបញ្ជារដ្ឋបាលរបស់អង្គភាពគាំពារការពារក្តី”។

ផ្តល់អនុសាសន៍ ថា អង្គភាពគាំពារការពារក្តី គួរបដិសេធរាល់សំណើនានារបស់មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ដែលស្នើសុំផ្តល់កម្រៃសម្រាប់ការងារដែលបានស្នើសុំក្នុងឯកសារ E320/1/1 និង E320/2/1 និង **បន្តបញ្ជូន** អង្គភាពគាំពារការពារក្តី រាយការណ៍មកអង្គជំនុំជម្រះវិញត្រឹមថ្ងៃទី ០៨ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៥ ស្តីពីវិធានការនានាដែល អ.គ.ក បានយកមកអនុវត្តតាមអនុសាសន៍នេះ។ *Handwritten signature*

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤
ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

ឱល ណុន